

**Så funkar den
nya a-kassan**

Författare:

Nima Farrahi

Enheten för samhällspolitik

© Landsorganisationen i Sverige 2025

Omslagsfoto: Moa Källström

Grafisk form: LO

Tryck: Bantorget Grafiska AB, Stockholm 2025

ISBN 978-91-566-3770-4

LO 25.10 100

Därför är a-kassan viktig

Tanken bakom a-kassan är enkel men viktig: ingen ska kastas ut i fattigdom på grund av att man förlorar sitt jobb. Det handlar om anständighet och rättvisa – att människor som har arbetat och bidragit till samhället också ska kunna känna sig trygga om arbetslivet plötsligt tar en ny vändning.

Men a-kassan är mer än bara ett stöd för den enskilde. En generös försäkring stärker löntagarnas förhandlingsposition gentemot arbetsgivarna. Det ger dig andrum att hitta en anställning som verkligen passar, i stället för att tvingas ta första bästa jobb med sämre lön eller villkor. När ingen tvingas acceptera oskäligt låga löner på grund av arbetslöshet, bidrar det till schyssta villkor och högre löner för alla. A-kassan spelar också en viktig roll för hela samhällsekonomin. När arbetslösheten stiger fungerar den som en automatisk ekonomisk stabilisator: trots att konjunkturen går ner kan hushållen fortsätta konsumera, företag klarar sig bättre och fler jobb kan räddas.

Kort sagt är arbetslöshetsförsäkringen både en personlig trygghet och en kollektiv resurs. Den bidrar till en tryggare omställning på arbetsmarknaden, ett mer jämlikt samhälle och en bättre fungerande samhällsekonomi.

Nya regler från 1 oktober 2025

Från och med den 1 oktober 2025 gäller en ny arbetslöshetsförsäkring. Syftet är att fler ska omfattas, att handläggningen blir enklare och att incitamenten att snabbt söka jobb ska öka genom en brantare nedtrappning av ersättningen. Här förklarar vi de viktigaste förändringarna, vad de innebär och hur de skiljer sig från de gamla reglerna.

Inkomstvillkor ersätter arbetsvillkor

För att ha rätt till a-kassa måste du uppfylla vissa villkor, alltså grundkrav för att kvalificera dig till ersättning. En av de största förändringarna är att det tidigare arbetsvillkoret (krav på arbetad tid) nu har ersatts av ett inkomstvillkor.

Med de nya reglerna krävs att du har tjänat minst 120 000 kronor under de senaste 12 månaderna. Dessutom måste minst 4 av dessa månader vara på minst 11 000 kronor i lön. Uppfyller du det har du rätt till en ersättningsperiod.

FAKTA

Enligt tidigare regelverk gällde att du behövde ha arbetat minst 60 timmar per månad i 6 av de senaste 12 månaderna. Då spelade antalet arbetade timmar roll, inte inkomsten. Nu räknas bara inkomsterna.

Förändringen gör att de med stabil heltidsinkomst snabbare kvalificerar sig, till exempel den som tjänar över 24 000 kronor per månad. Samtidigt kan de med lägre inkomster eller deltidsanställningar få svårare att uppfylla villkoren. De kan behöva arbeta fler månader än tidigare, och den som bara jobbat runt 40 procent riskerar att inte kvalificera sig alls med de nya reglerna.

Medlemsvillkor och ersättningsnivåer

Hur länge du har varit medlem i en a-kassa påverkar nu ersättningsnivån du kan få. Ju längre medlemstid, desto högre ersättning: För att få maximal ersättning (80 procent av inkomsten) krävs som tidigare 12 månaders medlemskap i följd. Men nytt är att den som varit medlem kortare tid också kan få inkomstbaserad ersättning, fast på en lägre nivå. Har du varit medlem i minst 6 månader (men under tolv) får du upp till 60 procent av

din tidigare inkomst. Om du varit medlem kortare tid än 6 månader kan du få 50 procent av inkomsten i ersättning. Detta skiljer sig från tidigare regelverk där den som inte uppfyllde medlemsvillkoret enbart fick ett grundbelopp baserat på tjänstgöringsomfattning (max 11 220 kronor per månad) oavsett tidigare lön.

EXEMPEL

En person som arbetade heltid och tjänade 25 000 kronor per månad och blir arbetslös efter 6 månaders medlemskap kan nu få cirka 12 500 kronor per månad (50 procent) i stället för tidigare cirka 11 000 kronor per månad i grundersättning.

Ersättningsperiodens längd

Hur länge du kan få ersättning beror numera på hur många månader du arbetat (med inkomst över 11 000 kr) under det senaste året. Maximal ersättningsperiod är 300 dagar som förut, men det är bara de som haft lön i minst 11 månader under det senaste året som får så många dagar. Om du bara arbetat delar av året blir perioden kortare:

- > 8–10 månader med tillräcklig inkomst ger 200 ersättningsdagar.
- > 4–7 månader ger 100 ersättningsdagar.
- > Minst 4 månader i följd (men inte uppfyllt årsinkomsten 120 000 kr) ger 66 dagar.¹

Tidigare fick alla som kvalificerade sig lika lång period på 300 dagar.² Den nya lagen innebär alltså att många får färre dagar än förut till exempel om du bara arbetat ett halvår så blir din ersättningsperiod ~100 dagar i stället för 300.

¹ Detta är en särskild regel för att ge kort ersättning till den som precis klarat månadsinkomsterna men inte totalbeloppet.

² 450 dagar om man hade barn under 18.

Ersättningsnivåer och nedtrappning

En annan stor förändring är att ersättningen trappas ned snabbare än tidigare. Fortfarande är grundnivån 80 procent av tidigare lön (upp till taket) i början av arbetslösheten. Men denna nivå gäller numera bara de första 100 dagarna. Från och med dag 101 sänks ersättningen direkt till 70 procent. Därefter fortsätter nedtrappningen: efter dag 200 sänks nivån med ytterligare 5 procentenheter var 100:e dag. Det innebär 65 procent från dag 201, 60 procent från dag 301, 55 procent från dag 401 och så vidare.

Tidigare fick alla arbetslösa behålla 80 procent ersättning i 200 dagar innan nivån sänktes till 70 procent från dag 201. Dessutom fanns ingen ytterligare stegvis sänkning under arbetslöshetsperioden – 70 procent gällde resten av de 300 dagarna (och vid eventuell förlängning i program låg nivån kvar på 65 procent). Med de nya reglerna får alla – även de som inledningsvis bara har 60 procent eller 50 procent i ersättning – sina procentsatser nedtrappade vid samma tidpunkter. Det betyder att en person som börjar på 60 procent (6 månaders medlemskap) sänks till 50 procent efter 100 dagar, sedan 45 procent efter 200 dagar och så vidare.

” Nedtrappningen av ersättningen drabbar framför allt den som haft lägre inkomst eller blir långtidsarbetslös.

Tak och golv i ersättningen

A-kassan har alltid haft ett ersättningstak, det vill säga en högsta inkomst som ersätts. Den del av lönen som ligger över taket ersätts inte. Den 1 oktober höjdes taket något. Taket är nu 34 000 kronor per månad, vilket ger en maximal ersättning på 27 200 kronor per månad (80 procent av 34 000) under de första 100 dagarna. Därefter sjunker taket i takt med ersättningsnivån: maxbeloppet är 23 800 kronor per månad under dag 101–200 (70 procent av 34 000) och 22 100 kronor under dag 201–300 (65 procent). Om man är fortsatt arbetslös efter 300 dagar kan man övergå till

FAKTA – NYA OCH GAMLA REGLER

	NYA REGLER		GAMLA REGLER	
	Ersättnings- grad	Högsta ersättning, kr/mån	Ersättnings- grad	Högsta ersättning, kr/mån
A-kassan				
Dag 1–100	80 procent	27 200	80 procent	26 400
Dag 101–200	70 procent	23 800	80 procent	22 000
Dag 201–300	65 procent	22 100	70 procent	22 000
Aktivitetsstöd				
Dag 301–400	60 procent	18 000	65 procent	22 000
Dag 401–500	55 procent	16 500	65 procent	22 000

något av Arbetsförmedlingens program med aktivitetsstöd med tak på 30 000 kronor per månad, vilket ger max 18 000 kronor vid 60 procent (dag 301–400) och 16 500 kronor vid 55 procent (dag 401–500).

Enligt tidigare regelverk kunde man som mest få 26 400 kronor per månad i a-kassa de första 100 dagarna, och max 22 000 kronor per månad därefter. Det nya taket är alltså lite högre inledningsvis, men däremot betydligt lägre för den som blir långtidsarbetslös.

Nedtrappning även av inkomstförsäkringen

De nya reglerna får även konsekvenser för de fackliga inkomstförsäkringarna. Tidigare kunde en inkomstförsäkring ofta täcka upp så att den totala ersättningen – från a-kassa och inkomstförsäkring – motsvarade 80 procent av lönen under hela arbetslöshetsperioden. Men enligt det nya regelverket måste även dessa försäkringar följa med nedtrappningen av ersättningsnivån i a-kassan. I praktiken innebär det att inkomstförsäkringarna inte längre kompenserar fullt ut för inkomstbortfallet vid arbetslöshet.

Åldersgräns

En förändring som inte fått lika mycket uppmärksamhet är att det införts en nedre åldersgräns i arbetslöshetsförsäkringen även för den som uppfyller medlemsvillkoret. Ingen under 20 år kan nu få inkomstrelaterad a-kassa, även om man har arbetat och varit med i a-kassan. Tidigare gällde 20-årsgränsen bara för grundersättning, medan unga med fullgjort arbetsvillkor och medlemskap kunde få ersättning. Det innebär att exempelvis ungdomar som går yrkesprogram på gymnasiet och börjar jobba direkt efter studenten inte kan få ersättning från a-kassan även om de uppfyller inkomstvillkoret enligt de nya reglerna.

Vinnare och förlorare på den nya ersättningsmodellen

Sammantaget innebär de nya reglerna sänkta ersättningar för alla som inte har en månadslön som är tillräckligt hög för att dra nytta av det höjda taket, samt kraftigt sänkta ersättningar för långtidsarbetslösa.

Barnskötare, brevbärare och postterminalarbetare, butikssäljare, kockar och kallskänkor, lager- och terminspersonal, lastbilsförare, maskinoperatörer, montörer, personliga assistenter, restaurang- och köksbiträden, städare, undersköterskor, vaktmästare, vårdbiträden samt väktare och ordningsvakter är några av de yrkesgrupper vars arbetslöshetsförsäkring kraftigt kommer att försämrats i och med den nya branta nedtrappningen. Det handlar om ersättningsnivåer som, jämfört med i dag, sänks med 1 000–2 700 kronor i månaden ersättningsdag 101–300. Den som blir långtidsarbetslös går miste om mer än så.

Vad tycker LO?

LO har varit kritiskt till flera av förändringarna i den nya a-kassan och har lyft ett antal förslag för att stärka arbetslöshetsförsäkringen. LOs ståndpunkter:

- > **Höj taket och ta bort nedtrappningen:** Ersättningen bör vara 80 procent under hela arbetslöshetsperioden. Taket i a-kassan ska höjas så att minst 70 procent av alla löntagare faktiskt får ut 80 procent av sin lön. Taket ska också indexeras mot löneutvecklingen så att värdet inte urholkas över tid.
- > **Alla ska få 300 ersättningsdagar:** Alla som kvalificerar sig till arbetslöshetsförsäkringen bör ha rätt till en full ersättningsperiod på 300 dagar, och därefter anvisas till ett arbetsmarknadspolitiskt program när dagarna är slut.
- > **Återinför studerandevillkoret:** Den som avslutat en utbildning ska åter kunna kvalificera sig till a-kassan via studier. Att unga akademiker och yrkesutbildade lämnas utanför trygghetssystemet försvagar etableringen på arbetsmarknaden.
- > **Slopa 20-årsgränsen:** Åldersgränsen på 20 år är orättvis. En 19-åring som arbetat och betalat avgifter ska ha samma rätt till trygghet som äldre.
- > **Ta bort karensdagarna:** De två karensdagarna vid ofrivillig arbetslöshet bör avskaffas. Självrisken är redan hög i och med att ersättningen endast täcker 80 procent av lönen.

I exemplet har vi utgått från en undersköterska med 27 800 kronor i lön som varit arbetslös i 125 dagar, samt en byggarbetare med 37 000 i lön som varit arbetslös i 225 dagar. Figurerna visar hur mycket de får i a-kassa enligt det gamla regelverket, det nya som gäller från 1 oktober 2025, och enligt LOs förslag.

Vi samlar
Sveriges arbetare

Oktober 2025

ISBN 978-91-566-3770-4

www.lo.se

